

**ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ  
ВИЩОЇ ОСВІТИ НУВГП**

Ухвалено науково-методичною  
радою НУВГП  
протокол від 20.06.18 р. № 5

Рівне 2018

## НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

При розробці Положення про організацію проведення практик для здобувачів вищої освіти НУВГП (надалі Положення) використано такі нормативні документи:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004);
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93;
- Концепція практичної підготовки студентів НУВГП (<http://ep3.nuwm.edu.ua/5617/>).

## 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти Національного університету водного господарства та природокористування (надалі – Університет) є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття ступеня вищої освіти і має за мету набуття ним професійних компетентностей.

Практика здобувачів вищої освіти проводиться після теоретичного навчання на базах практики (підприємствах, установах), науково-технічне оснащення яких спроможне забезпечити сучасні вимоги до підготовки фахівців відповідного ступеня вищої освіти, а також умови їх подальшого професійного росту та кар'єри, філіях кафедр та навчальних лабораторіях.

Тривалість практики, терміни проведення, її обсяг визначаються навчальним планом спеціальності, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти та графіком навчального процесу. Обсяг практики вимірюється у кредитах.

Практика передбачає удосконалення професійно-практичної підготовки здобувачів вищої освіти, технологію надання їм достатнього обсягу знань, компетентностей відповідно до вимог освітньо-професійної програми з використанням матеріально-технічної бази працедавців.

Програма практики повинна:

- надавати можливість здобуття здобувачем вищої освіти однієї або декількох компетентностей;
- передбачати послідовність одержання необхідних знань і вмінь;
- містити опис процедури та конкретні критерії оцінювання компетентностей, які здобувачі вищої освіти досягнуть за результатами практики.

## 2. МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Мета практики – оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації в галузі їх майбутньої професії, формування у

них, на базі одержаних під час навчання в Університеті теоретичних знань та практичної підготовки, професійних компетентностей для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих і ринкових умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Залежно від конкретної спеціальності (спеціалізації) здобувачів вищої освіти основними видами практики можуть бути:

- навчальна (екскурсійна, ознайомча, геологічна, геодезична та ін.);
- виробнича (технологічна, експлуатаційна, конструкторська, педагогічна, економічна, організаційно-управлінська, обліково-аналітична та ін., а також науково-дослідна і переддипломна).

### ***Навчальна практика***

Навчальна практика є наступним після лабораторних і практичних занять етапом, що забезпечує перехід від теоретичного навчання до професійної діяльності здобувачів вищої освіти.

Метою навчальної практики є ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої спеціальності, отримання первинних професійних компетентностей із загально – професійних та спеціальних дисциплін, в окремих випадках – оволодіння робітничою професією з числа масових спеціальностей відповідної галузі.

Основними завданнями навчальної практики, що визначають відмінність в її організації та здійснення відносно інших видів практичного навчання в Університеті, є:

- підготовка здобувачів вищої освіти до проходження виробничої технологічної та виробничої переддипломної, науково-дослідної практики;
- закріплення та поглиблення знань, отриманих при вивченні відповідних навчальних дисциплін.

До навчальних практик здобувачів вищої освіти Університету належать:

- навчальна практика з окремих навчальних дисциплін;
- комплексна навчальна практика.

*Навчальна практика з дисципліни* передбачає оволодіння здобувачами вищої освіти компетентностей конкретної навчальної дисципліни. Здебільшого вона організовується після того, як здобувачі вищої освіти засвоїли необхідний теоретичний матеріал і виконали лабораторні та/або практичні роботи. Проводиться навчальна практика з дисципліни в навчальних і навчально-наукових лабораторіях Університету, навчально-виробничих майстернях, інколи на підприємствах на основі укладених договорів.

*Комплексна навчальна практика* відрізняється від навчальної практики з дисципліни тим, що практичні роботи, які виконують здобувачі вищої освіти, передбачають використання знань із декількох дисциплін. У процесі виконання комплексних завдань здобувачів вищої освіти оволодівають первинними компетентностями, розвивають здібності застосовувати системні знання на практиці.

Бази для проведення навчальної практики повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення; бути паспортизованими з описанням матеріально-технічного та методичного забезпечення кожного робочого місця, а також із визначенням компетентностей, які мають бути там сформовані.

Тривалість робочого дня здобувачів вищої освіти при проходженні навчальної практики, не пов'язаної з виконанням виробничої (фізичної) праці, складає не більше 30 академічних годин на тиждень (близько 6 академічних годин на день).

Після закінчення навчальної практики з навчальної дисципліни, а також комплексної навчальної практики здобувачі вищої освіти повинні правильно та своєчасно оформити звіт про проходження практики, захистити його та скласти залік з практики. Звіти захищаються в останній день практики.

### ***Виробнича практика***

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, набутих компетентностей, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових проектів (робіт).

Виробнича практика проводиться на підприємствах (установах) на основі укладених договорів.

Для проходження виробничої практики здобувач вищої освіти отримує наступні документи:

- договір про проведення практики (додаток 1);
- направлення на практику (додаток 2);
- повідомлення про прибуття здобувача вищої освіти на підприємство, установу (додаток 3);
- щоденник практики (додаток 4).

Бази для проведення виробничої практики повинні мати матеріально технічне та організаційне забезпечення.

При проходженні здобувачем вищої освіти виробничої практики підприємство (установа) може укласти з ним на завершальному етапі трудовий договір для направлення випускника на роботу.

### ***Переддипломна практика, науково-дослідна практика***

Основними завданнями переддипломної практики є поглиблення, узагальнення і вдосконалення здобутих здобувачами вищої освіти знань, набутого професійного досвіду, компетентностей та підготовки до самостійної трудової діяльності, а також збір здобувачем вищої освіти фактичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

Здобувачі вищої освіти направляються на практику до підприємств, установ, з якими укладено договори про підготовку фахівців або де вони після закінчення Університету будуть працевлаштовані.

### ***Науково-дослідна практика***

Метою науково-дослідної практики є набуття здобувачами вищої освіти досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її

проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері дослідження, підбір фактичного матеріалу для написання магістерської роботи. Результатом проходження науково-дослідної практики має стати отримання наукових результатів, які будуть використані в подальших наукових дослідженнях здобувача вищої освіти, на підставі яких буде уточнено мету, об'єкт, предмет подальших досліджень за темою магістерської роботи та будуть покладені в основу виконання його дослідження.

Для проходження переддипломної, науково-дослідної практики здобувачам вищої освіти видаються наступні документи:

- договір про проведення практики;
- розпорядження на практику (додаток 5).

За наявності вакантних місць здобувачі вищої освіти можуть зараховуватися на штатні посади, якщо робота на цих посадах відповідає вимогам програми практики.

Зміст практик, види і обсяги навчального навантаження здобувачів вищої освіти під час практик визначаються робочою програмою, яка розробляється кафедрою згідно з навчальним планом, затверджується проректором з науково-педагогічної, методичної та виховної роботи і є основним методичним документом для здобувачів вищої освіти та керівників практик.

Програми практики повинні містити наступні основні розділи:

- мета і завдання практики;
- організація проведення практики;
- зміст практики;
- індивідуальні завдання;
- вимоги до звіту про практику.

Зміст робочої програми повинен відповідати даному Положенню, нормативним документам Міністерства освіти і науки України щодо практичної підготовки здобувачів вищої освіти, навчальним планам спеціальності (спеціалізації), освітньо-професійній програмі, містити критерії оцінювання компетентності.

### **3. БАЗИ ПРАКТИКИ**

Для забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Університет встановлює різні форми співробітництва з підприємствами, установами, які створюють умови для реалізації програм практики здобувачів вищої освіти.

Вибір баз практики проводиться кафедрами на основі аналізу виробничих та економічних можливостей підприємств, установ щодо їх придатності до проведення відповідної практики здобувачів вищої освіти та їх подальшого працевлаштування. Підприємства, установи, що мають довготривалі науково-практичні зв'язки з відповідними кафедрами університету та з якими укладені договори про співпрацю (додаток 6), вважаються базовими.

Підприємства (установи) незалежно від форми власності та підпорядкування, які є базами практики, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають напрямам (спеціальностям, спеціалізаціям), за якими здійснюється підготовка фахівців у закладах вищої освіти;

- наявність кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;

- можливість надання здобувачам вищої освіти на час практики робочих місць;

- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;

- можливість працевлаштування випускників закладу вищої освіти;

- наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, що використовуються в спеціальності.

Для груп споріднених спеціальностей можуть створюватися спеціальні навчально-практичні полігони або бази (стаціонарні чи експедиційні, геодезичні, геологічні тощо). В разі створення таких полігонів або баз, територіально віддалених від Університету, необхідно забезпечити на них навчально-виробничі та санітарно-гігієнічні умови проведення практики, медичне обслуговування, побутові та культурні потреби здобувачів вищої освіти, викладачів та допоміжного персоналу практики.

Для іноземних здобувачів вищої освіти бази практики вказуються у відповідному контракті чи договорі про підготовку фахівців. Вони можуть бути розташовані як на території країн-замовників, так і в межах України.

З базами практики (підприємствами, установами будь-яких форм власності) Університет завчасно укладає договори на її проведення. Ці угоди є юридичною підставою для проведення практики. Тривалість дії договору погоджується договірними сторонами і може становити не менше періоду конкретного виду практики та не більше п'яти років з моменту його підписання.

#### **4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ**

Відповідальність за організацію, проведення та контроль якості практики покладається на завідувачів кафедр, директорів навчально-наукових інститутів та керівників практик (від кафедри).

Завідувачі кафедр призначають відповідальних за організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти, в обов'язки яких входить:

- складання програм практики;

- організація своєчасного укладання договорів про проведення практики з базами практики;

- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практик;

- своєчасна підготовка проекту наказу на практику;

- організація ведення документації про проходження практики (оформлення щоденників, направлень на бази практики, розпоряджень на практику тощо);

- проведення нарад керівників – організаторів практик та відповідальних за конкретні види практик;

- погодження маршрутів навчальних польових практик, полігонів для проведення практик;

- звітування на кафедрі про стан та перспективи практик.

Направлення здобувачів вищої освіти на практику здійснюється наказом ректора (за формою додатка 7). Проект наказу про проходження практики здобувачами вищої освіти подається на підпис ректору не пізніше, як за місяць до початку практики.

Наказом про проведення практики здобувачів вищої освіти визначається:

- місце, терміни, тривалість проведення практики;

- склад студентських груп;

- викладачі-керівники практики від кафедри;

- посадові особи, на які покладено загальну відповідальність за організацію практики та контроль за її проведенням.

Навчально-методичне керівництво практикою, а також контроль за виконанням робочої програми практики здійснюють керівники практики (від кафедри та від бази практики). До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедр.

На рівні університету загальний контроль за організацією проведення виробничої практики здобувачів вищої освіти здійснює керівник виробничої практики навчально-методичного відділу.

Обов'язки керівника виробничої практики:

- видача всіх необхідних документів для проходження практики;

- перевірка наявності укладених договорів про проведення практик;

- контроль своєчасного оформлення наказів про проведення практик відповідно до баз практик;

- допомога в пошуку баз практики та оформлення договорів з ними;

- прийом звітів про керівництво виробничою практикою.

Обов'язки керівника практики (від кафедри):

- перевірка наявності договорів з базами практик (не пізніше, як за місяць до початку практики);

- подання на базу практики списки здобувачів вищої освіти, скерованих на практику;

- забезпечення проведення всіх організаційних заходів перед відправленням здобувачів вищої освіти на практику;

- проведення інструктажу з охорони праці, пожежної безпеки та безпеки життєдіяльності під час проходження практик на підприємстві;

– надання здобувачам вищої освіти необхідних документів (направлення на практику, програму практики, щоденник, методичні рекомендації тощо);

– видача індивідуального завдання;

– інформування здобувачів вищої освіти про звітність з практики, прийняту в Університеті, критерії оцінювання компетентностей, які вони досягли за результатами практики, та процедуру захисту звіту з практики перед комісією;

– забезпечення у тісному контакті з керівником практики від бази практики високої якості її проходження згідно з календарним планом;

– контроль відвідування здобувачами вищої освіти баз практики;

– приймання заліку з практики.

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від кафедри та видається кожному здобувачеві вищої освіти. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати конкретні умови та можливості підприємства (установи), відповідати як потребам виробництва, так і цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно враховувати здатність і теоретичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Обов'язки керівника практики від бази практики:

– створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху;

– надавати здобувачам вищої освіти можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики;

– контролювати ведення щоденника практики здобувачем вищої освіти, виконання ним робіт за календарним графіком програми практики, дотримання правил внутрішнього розпорядку, якість складання звітної документації.

За результатами проходження практики керівник практики від бази практики складає відгук, відмічає в ньому стан виконання програми практики, відношення до роботи, дотримання трудової дисципліни, ступінь оволодіння професійних компетентностей.

Обов'язки здобувача вищої освіти:

– одержати до початку практики від керівника практики робочу програму, щоденник, направлення на базу практики, повідомлення про прибуття на підприємство, розпорядження на переддипломну, науково-дослідну практику, отримати консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

– простежити за оформленням адміністрацією наказу про проходження ним практики і про призначення керівника практики від підприємства;

– у разі потреби оформити перепустку на підприємство;



– своєчасно прибути на базу практики та здати керівнику практики повідомлення про прибуття до підприємства протягом трьох днів після прибуття;

– пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;

– щодня в хронологічному порядку детально відображати у розділі «Робочі записи» та в «Календарному графіку» щоденника практики виконану роботу за кожен день практики з коротким аналізом і висновками. Після закінчення практики заповнений щоденник долучається до звітної документації;

– якісно та у повному обсязі виконувати усі завдання, визначені програмою практики;

– вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та правил внутрішнього розпорядку на базі практики;

– своєчасно оформити звіт та скласти залік з практики.

Розподіл здобувачів вищої освіти на практику проводиться кафедрами на основі укладених договорів і замовлень на підготовку фахівців, а також з урахуванням їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва і працюють не за обраною спеціальністю, кафедра може планувати практику, тривалість, що відповідає навчальному плану здобувача вищої освіти денної форми навчання. За час проходження практики здобувачеві вищої освіти не надається оплачувана відпустка. Кафедра може встановлювати індивідуальне завдання практики, порядок виконання якого має бути обумовлений у програмі практики.

Іноземним здобувачам вищої освіти в установленому порядку видають програму та індивідуальне завдання. Після закінчення практики вони складають звіт згідно з вимогами робочої програми. Практика іноземних громадян має повністю відповідати цьому Положенню.

## **5. ОХОРОНА ПРАЦІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

На організаційних зборах кафедри, перед початком практики, керівники практики (викладачі) проводять інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності зі здобувачами вищої освіти з реєстрацією у журналі інструктажу відповідно до розробленої інструкції.

За місцем проходження практики, на підприємствах, здобувачі вищої освіти проходять вступний інструктаж у службах охорони праці підприємства. Первинні інструктажі на робочих місцях проводить керівник практики від підприємства, який призначається наказом по підприємству.

Здобувачі вищої освіти, що не пройшли вступний інструктаж та первинний інструктаж на робочому місці, до проходження практики не допускаються. Здобувачі вищої освіти, під час проходження практики, зобов'язані виконувати лише ту роботу, яка доручена керівником практики.

Під час проходження здобувачами вищої освіти практики в університеті у наказі обов'язково вказується час проведення практики (8 година – 14 година), місце проведення (назва кафедри) та керівник практики. Керівник практики несе безпосередню відповідальність за безпечне проведення практики, проводить первинні інструктажі на робочому місці відповідно до розроблених інструкцій з реєстрацією у спеціальному журналі.

За місцем проходження практики здобувачі вищої освіти проходять вступний інструктаж у кабінетах з охорони праці і на робочих місцях підприємства, основними завданнями якого є:

- ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку і основами трудової дисципліни на підприємстві;
- ознайомлення з інструкціями, правилами й нормами з охорони праці, виробничої санітарії, електробезпеки і пожежної безпеки стосовно умов конкретного структурного підрозділу і підприємства в цілому;
- ознайомлення із санітарно-гігієнічними заходами, проведеними на підприємстві та ін.

Здобувачі вищої освіти, що не пройшли вступний інструктаж та інструктаж на робочому місці, до проходження практики не допускаються.

Керівник практики від кафедри контролює проведення і оформлення посадовими особами інструктажу на кожному новому робочому місці за встановленою на підприємстві формою.

При проходженні практики здобувач вищої освіти зобов'язаний суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку: інструкцій, правил та норм охорони праці і виробничої санітарії.

Згідно із Законом України «Про охорону праці» кожен здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, пожежної безпеки;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей у процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;
- не приступати до проходження практики в стані алкогольного, наркотичного або медикаментозного сп'яніння, хворобливому та стомленому стані;
- не знаходитись на підприємстві у позаробочий час без дозволу керівника практики.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний негайно повідомити адміністрацію підприємства, установи, кафедру і керівника практики від кафедри про нещасні випадки, які сталися під час проходження практики. Керівник практики зобов'язаний повідомити про випадок, що стався, відділ охорони праці університету.

## 6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Формою звітності здобувача вищої освіти про проходження навчальних, переддипломних, науково-дослідних та виробничих практик є письмовий звіт, підписаний і оцінений безпосередньо керівником практики.

Оцінювання результатів практики здобувачів вищої освіти здійснюють за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS (додаток 8).

Письмовий звіт разом з іншими документами, установленими робочою програмою практики (щоденник практики, характеристика з оцінкою практики, завірена керівником практики від підприємства та печаткою тощо), подають на рецензування керівнику практики від Університету. Після доопрацювання та остаточного погодження з ним звіт у друкованому вигляді подають до захисту.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, розділ з питань охорони праці, список використаної літератури, відповідати встановленим вимогам.

Звіт захищається здобувачем вищої освіти з диференційованою оцінкою в комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики від Університету, а також викладачі спеціальних дисциплін.

Навчальні практики захищаються здобувачами вищої освіти особисто або у складі польових груп (бригад) в кінці терміну практики перед комісією викладачів, що проводили практику.

Комісія приймає залік у здобувачів вищої освіти на базах практики в останній день її проходження або у закладі вищої освіти протягом перших десяти днів семестру, які починаються після завершення практики. Оцінка за практику вноситься у залікову-екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП».

Аналіз результатів проходження здобувачами вищої освіти практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні результати практичної підготовки здобувачів вищої освіти розглядаються на вчених радах навчально-наукових інститутів не менше одного разу протягом навчального року.

Для обговорення розвитку практики доцільно проводити конференції здобувачів вищої освіти з питань практичної підготовки.

Кафедра подає звіт про проведення виробничих практик у навчально-методичний відділ протягом місяця з початку наступного навчального семестру після закінчення практики (Додатки 9, 10).

Звіт про керівництво виробничою практикою містить інформацію щодо розподілу здобувачів вищої освіти на базах практики: назву підприємства, дату прибуття на базу практики, дату і номер наказу про зарахування та посаду, на

яку зарахований здобувач вищої освіти. Керівник практики вказує на недоліки при проведенні практики, робить висновки та надає пропозиції.

Разом із звітом про керівництво виробничою практикою керівник від кафедри здає в навчально-методичний відділ повідомлення обліку прибуття здобувачів вищої освіти до підприємства, установи.

## **7. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ**

Матеріальне забезпечення проведення практики здобувачів вищої освіти Університету здійснюється відповідно до кошторису університету на поточний рік.

Джерела фінансування практик здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти визначаються формою замовлення на фахівців: за рахунок видатків державного або місцевих бюджетів, за рахунок коштів підприємств, закладів усіх форм власності, закордонних замовників-спеціалістів або за рахунок коштів фізичних осіб.

Для фінансування практики здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством.

Суб'єкти-замовники підготовки фахівців перераховують вищим навчальним закладам кошти на практику здобувачів вищої освіти у терміни і в обсягах, передбачених відповідними статтями договорів чи контрактів на підготовку фахівців (з урахуванням індексу інфляції).

Витрати на практику здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку фахівців.

Розмір витрат на практику здобувачів вищої освіти визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляється в Університеті.

Під час практики у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати за здобувачами вищої освіти зберігається право на одержання стипендії за результатами семестрового контролю.

Проїзд до баз практики і назад міським і приміським (до 50 км) транспортом сплачується здобувачами вищої освіти за свій рахунок.

Проживання здобувачів вищої освіти-практикантів у гуртожитках баз практик або в орендованих для цього житлових приміщеннях сплачується на умовах та у розмірах, передбачених договором.

Робочий час керівника практики від закладу вищої освіти враховується як педагогічне навантаження, що заплановане йому на керівництво практикою на навчальний рік.

Оплата науково-педагогічним працівникам добових витрат за проїзд до місця практики поза місцем розташування закладу вищої освіти і назад, а також повернення затрат з найму житлового приміщення здійснюється відповідно до діючого законодавства України про оплату службових відряджень.

Бази практики самостійно беруть на себе витрати на проведення практики здобувачів вищої освіти, що обумовлюються в договорі на проведення практики.

## ДОГОВІР № \_\_\_\_\_

про проведення практики здобувачів вищої освіти ЗВО

місто Рівне " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Національний університет водного господарства та природокористування

(повне найменування закладу вищої освіти)

(далі – заклад вищої освіти), в особі Сороки Валерія Степановичапроректора з науково-педагогічної та навчальної роботи

(посада, прізвище та ініціали)

діючого на підставі Статуту

(статут або доручення)

і, з другої сторони, \_\_\_\_\_

(назва підприємства, установи тощо)

(надалі – база практики), в особі \_\_\_\_\_

(посада,

\_\_\_\_\_ діючого на підставі

прізвище та ініціали)

\_\_\_\_\_ (далі – сторони),

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

**1. База практики зобов'язується:**

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Напрямок підготовки. Професійне спрямування/спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Термін практики (початок-кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчати практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів вищої освіти - практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

- 1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача освіти - практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.
- 1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.
- 1.9. Додаткові умови \_\_\_\_\_

**2. Заклад вищої освіти зобов'язується:**

- 2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику.
- 2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.
- 2.3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з здобувачами під час проходження практики.
- 2.4. Заклад вищої освіти зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, дипломних робіт та звітів у встановленому порядку.
- 2.5. Додаткові умови \_\_\_\_\_

**3. Відповідальність сторін за невиконання договору.**

- 3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.
- 3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішується у встановленому порядку.
- 3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.
- 3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному - базі практики і закладу вищої освіти.
- 3.5. Місцезнаходження:

заклад вищої освіти: вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33028, тел. 26-75-21

база практики \_\_\_\_\_

Підписи та печатки:

Від закладу вищої освіти:

Від бази практики:

\_\_\_\_\_  
(підпис) В.С. Сорока  
(прізвище, ініціали)

\_\_\_\_\_  
(підпис) (прізвище, ініціали)

МП “\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

МП “\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного  
господарства та природокористування  
33028, м.Рівне, вул.Соборна, 11  
тел. 267-521

**КЕРІВНИКУ**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ**

*/є підставою для зарахування на практику/*

Згідно з договором від „\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_\_, який укладено з

\_\_\_\_\_  
(повна назва підприємства, установи)  
направляємо на практику здобувачів вищої освіти \_\_\_\_ курсу, які навчаються за  
напрямом підготовки (спеціальністю)

Назва практики \_\_\_\_\_

Термін практики з „\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

по „\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Керівник практики від кафедри

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

**ПРИЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

М.П. Керівник виробничої практики ЗВО \_\_\_\_\_ / Ю. Запорожець/

Надсилається у заклад вищої освіти  
не пізніше як через три дні після прибуття  
здобувача вищої освіти на підприємство (установу)  
/ початку практики/

Кутовий штамп  
підприємства  
(установи)

## ПОВІДОМЛЕННЯ

здобувач вищої освіти \_\_\_\_\_

(повна назва закладу вищої освіти)

\_\_\_\_\_

( прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_

(курс, інститут, напрям підготовки, спеціальність)

прибув „\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. до \_\_\_\_\_

(назва підприємства, установи)

і приступив до практики. Наказом по підприємству (установі)

від „\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_\_

здобувач вищої освіти \_\_\_\_\_ зарахований

на посаду \_\_\_\_\_

(штатну, дублером, штатну роботу, практикантом)

\_\_\_\_\_

(штатні посади назвати конкретно)

Керівником практики від підприємства (установи) призначено

\_\_\_\_\_

( посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства ( установи)

\_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Печатка підприємства

(установи)

“\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Керівник практики від закладу вищої освіти

\_\_\_\_\_

(назва кафедри)

\_\_\_\_\_

( посада, прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_

(підпис)

“\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

## ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

\_\_\_\_\_ (вид і назва практики)

здобувача вищої освіти \_\_\_\_\_  
( прізвище, ім'я, по батькові )

навчально-науковий інститут \_\_\_\_\_

кафедра \_\_\_\_\_

освітній ступінь \_\_\_\_\_

напрямок підготовки \_\_\_\_\_

спеціальність \_\_\_\_\_  
( код, назва)

\_\_\_\_\_ курс, група \_\_\_\_\_

здобувач вищої освіти \_\_\_\_\_  
( прізвище, ім'я, по батькові )

прибув на підприємство, установу

Печатка  
підприємства “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_ ( посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи)

вибув з підприємства, установи

Печатка  
підприємств “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_ ( посада, підпис, прізвище та ініціали відповідальної особи)

## 1. Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Примітки про виконання
		1	2	3	4	5	

Підписи керівників практики:

від закладу вищої освіти \_\_\_\_\_

від підприємства, установи \_\_\_\_\_

## 2. Робочі записи під час практики

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



**4. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Дата складання заліку « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ р.

Оцінка:

за національною шкалою \_\_\_\_\_

(прописом)

кількість балів \_\_\_\_\_

(цифрою і прописом)

за шкалою ECTS \_\_\_\_\_

Підпис керівника практики від закладу вищої освіти \_\_\_\_\_

**5. Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Міністерство освіти і науки, України

Національний університет водного  
господарства та природокористування

вул.Соборна 11, м.Рівне, 33028

Тел. 267-521

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ НА ПРАКТИКУ**

(додається до звіту про переддипломну, науково-дослідну практику)

Здобувач вищої освіти IV-VI курсу \_\_\_\_\_ інституту

номер та назва спеціальності

прізвище, ім'я по батькові

Направляється на переддипломну, науко-дослідну практику в

назва міста (селища)

області, підприємства

з « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ року, по « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ року

керівник практики від університету \_\_\_\_\_

кафедра, посада

прізвище, ім'я по батькові

МП Керівник виробничої практики НУВГП \_\_\_\_\_ (Ю. Запорожець)

Здобувач вищої освіти \_\_\_\_\_

прізвище, ім'я по батькові

Прибув до підприємства (установи) « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ р.

Печатка

підприємства \_\_\_\_\_ ( \_\_\_\_\_ )

посада

підпис

прізвище

Вибув з підприємства (установи) « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ р.

Печатка

підприємства \_\_\_\_\_ ( \_\_\_\_\_ )

посада

підпис

прізвище

Керівник практики від підприємства (установи) \_\_\_\_\_

## ДОГОВІР про співпрацю

м. Рівне \_\_\_\_\_

Товариство з обмеженою відповідальністю \_\_\_\_\_, в особі директора \_\_\_\_\_, який діє на підставі Статуту з однієї сторони, та Національний університет водного господарства та природокористування (надалі – Університет), в особі ректора Мошинського Віктора Степановича, який діє на підставі Статуту, з іншої сторони, далі разом іменовані Сторони, уклали даний Договір про наступне:

### 1. Предмет Договору

1.1. Предметом даного договору є партнерство та співробітництво між Сторонами в напрямках, що визначаються умовами цього Договору.

1.2. Проведення спільних наукових, методичних, практичних конференцій, семінарів, нарад, практикумів, із запрошенням фахівців з інших організацій.

1.3. Співпраця у сфері проходження здобувачами вищої освіти НУВГП виробничої, переддипломної та інших видів практик на базі ТОВ \_\_\_\_\_ за попередньою домовленістю шляхом укладення окремих договорів.

1.4. Реалізація за домовленістю інших спільних дій, спрямованих на поглиблення співпраці між Сторонами, і які не суперечать чинному законодавству України.

### 2. Зобов'язання сторін

*Університет зобов'язується:*

2.1. Призначити контактну особу, яка буде відповідальною за зв'язок і співпрацю з ТОВ \_\_\_\_\_

2.2. На запит ТОВ \_\_\_\_\_ надавати інформацію про навчальні плани Університету, програми стажувань, практик та іншу інформацію, яка не є конфіденційною.

2.3. Забезпечує керівництво та проведення практики здобувачів вищої освіти Університету за тематикою діяльності \_\_\_\_\_

2.4. Надавати інформаційно-методичну допомогу з навчання за програмами з навчальних дисциплін за узгодженим між Сторонами списком для працівників ТОВ \_\_\_\_\_

*ТОВ \_\_\_\_\_ зобов'язується:*

2.5. Призначити контактну особу, яка буде відповідальною за зв'язок і співпрацю з Університетом та надання Університету необхідної інформації, яка не є конфіденційною.

2.6. На запит Університету надавати необхідну інформацію про ТОВ \_\_\_\_\_ що не є конфіденційною, у тому числі науково-технічну, навчально-методичну літературу для забезпечення підготовки кваліфікованих фахівців.

2.7. Забезпечує проведення і керівництво практиками за узгодженими спеціальностями, кількістю здобувачів вищої освіти і термінами проходження, згідно з навчальними планами підготовки бакалаврів, магістрів, відповідно до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, з дотриманням вимог з охорони праці та техніки безпеки.

2.8. За узгодженими темами надає здобувачам вищої освіти доступ до інформації для виконання курсових робіт і дипломних проєктів.

2.9. Надає допомогу Університету у проведенні обумовлених цим Договором заходів із залученням студентів Університету.

### **3. Інші умови**

3.1. Сторони несуть відповідальність за виконання покладених на них обов'язків.

3.2. При будь-яких змінах, що впливають на виконання умов даного Договору, Сторони зобов'язуються протягом двох тижнів повідомити один одного у письмовій формі.

3.3. Перелік видів співпраці й обов'язків Сторін не є вичерпним і може бути доповнений або переглянутий за згодою Сторін, що оформляється додатковими угодами.

3.4. Для швидкого досягнення цілей даного Договору, Сторони зобов'язуються обмінюватися наявною у їхньому розпорядженні інформацією з аспектів взаємного інтересу.

3.5. Цей договір складений при повному розумінні Сторонами його умов і термінології українською мовою у двох автентичних, оригінальних примірниках, які мають однакову юридичну силу, – по одному для кожної із Сторін.

3.6. Цей договір не покладає на Сторони жодних фінансових зобов'язань. Усі фінансові зобов'язання, що можуть виникнути в процесі реалізації даного Договору, визначаються шляхом укладення окремих Договорів між Сторонами.

### **4. Строк дії договору**

4.1. Договір набирає сили з моменту його підписання Сторонами і діє до \_\_\_\_\_ року.

4.2. У випадку, якщо жодна із Сторін за місяць до закінчення строку дії даного Договору не заявить про його припинення, то цей Договір вважається пролонгованим на кожний наступний календарний рік.

4.3. Даний Договір може бути змінений, розірваний за згодою Сторін, що оформляється додатковою угодою до даного Договору.

4.4. Всі додатки підписані Сторонами, які містять посилання на чинний Договір є невід'ємною його частиною.

## 5. Розв'язання спорів

5.1. У випадку виникнення між Сторонами будь-яких суперечок, пов'язаних з даним Договором, Сторони прикладуть усі можливі зусилля для їх врегулювання шляхом переговорів між офіційними представниками Сторін.

5.2. У разі не досягнення взаємної згоди спори за цим Договором розглядаються згідно чинного законодавства України.

## 6. Юридичні адреси сторін:

Товариство з обмеженою  
відповідальністю \_\_\_\_\_

e-mail : \_\_\_\_\_

Директор \_\_\_\_\_

(Підпис) ( прізвище, імя, по батькові)

Національний університет водного  
господарства та  
природокористування

33028, м. Рівне, вул. Соборна, 11

Код ЄДРПОУ 02071116

тел. (0362) 63-30-98

e-mail: mail@nuwm.edu.ua

Ректор \_\_\_\_\_ В.С. Мошинський





НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

**НАКАЗ**

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2018 р.

м. Рівне

№ \_\_\_\_\_

Про практику здобувачів вищої освіти  
(навчальну, виробничу, переддипломну)

..... курсу напряму підготовки  
.....  
навчально-наукового інституту.....

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», навчального плану напряму підготовки ..... та програми практики

НАКАЗУЮ:

1. Провести практику (навчальну, виробничу, переддипломну, науково-дослідну) .... курсу напряму підготовки ..... у період з ..... по ..... року без оплати та призначити керівником практики..... згідно з додатком.

2. Начальнику відділу охорони праці Савицькій Т.Й. провести інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки під розпис у спеціальному журналі з керівником виробничої практики .....

3. Керівнику виробничої практики ..... провести зі здобувачами вищої освіти інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки під розпис у спеціальному журналі та забезпечити контроль за створенням безпечних умов праці здобувачів вищої освіти на виробництві.

4. Відповідальність за створення безпечних умов праці на місцях проходження практики і проведення інструктажу з охорони праці та пожежної безпеки на робочих місцях покладається на керівників підприємств баз практик відповідно до договору.

5. Відповідальність за організацію участі здобувачів вищої освіти у громадському житті трудових колективів, проведення профорієнтаційної роботи на

базах практики покласти на керівника практики від університету. Про результати цієї роботи звітувати керівнику виробничої практики університету Запорожець Ю.В.

6. Загальне керівництво та відповідальність за проведення виробничої практики покласти на завідувача кафедри .....

7. Контроль за виконанням даного наказу покласти на директора навчально-наукового інституту.....та керівника виробничої практики університету Запорожець Ю.В.

Ректор

В.С. Мошинський

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань за різними шкалами і критерії оцінювання

<i>Бали</i>	<i>Національна шкала</i>	<i>Шкала ECTS</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
90-100	відмінно	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
82-89	добре	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
74-81		C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
64-73	задовільно	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
60-63		E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
Менше 60	незадовільно	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

# ЗВІТ

про керівництво виробничою практикою

1. Прізвище, ім'я, по-батькові керівника практикою
2. ННІ, кафедра
3. Керував і контролював практикою здобувачів вищої освіти \_\_\_\_\_ курсу
4. Спеціальність
5. Тривалість практики згідно навчального процесу з " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20.... р.  
до " \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20.... р.
6. Розподілення здобувачів вищої освіти на бази практики:

Підприємство	Прізвище, ім'я, по-батькові	Дата прибуття здобувача вищої освіти	Дата і № наказу про зарахування на практику	Посада, на яку зарахований

7. Відповідність місць практики вимогам та профілю підготовки фахівців

8. Рік видання або перезатвердження робочих програм \_\_\_\_\_

9. Відношення здобувачів вищої освіти до роботи, порушення трудової дисципліни та інші правопорушення (вказати прізвища здобувачів вищої освіти, курс, групу)

---

---

---

---

---

---

---

---

10. Кількість практикантів, що працювали на посадах \_\_ осіб \_\_\_\_\_ %.

11. Недоліки в організації та проведенні практики на підприємстві

---

---

---

---

---

---

---

---

12. Робота проведена керівником практики з усунення недоліків в організації проведення виробничої практики на підприємстві

---

---

---

---

13. Прийнято заліків на базах практики \_\_ осіб, що складає \_\_\_\_\_ %.

14. Кількість тем дипломних проектів, що запропоновані і погоджені з підприємством \_\_\_\_\_

15. Кількість і перелік тем наукових доповідей, підготовлених на підсумкову науково-практичну конференцію з практики або на студентську наукову конференцію

16. Висновки та пропозиції, зауваження і побажання керівника практики від університету, від керівництва підприємств

---

---

---

---

---

---

---

---

Керівник виробничої практики  
від університету

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

" \_\_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20... р.

## НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

### ЗВІТ про виробничу практику здобувачів вищої освіти

навчально-наукового інституту.....  
спеціальності.....

за .....рік

№ п/п	Назва показників	Кількість по курсах				Всього
		II	III	IV	V	
1.	Кількість здобувачів вищої освіти, які направляються на практику наказом університету					
2.	Кількість здобувачів вищої освіти, які закінчили практику					
3.	Кількість здобувачів вищої освіти, які запізнились на практику					
4.	Кількість здобувачів вищої освіти, які виїхали раніше з місць практики					
5.	Кількість викладачів, які керували практикою					
6.	Кількість викладачів – керівників практики, які мають вчену ступінь або вчене звання					
7.	Кількість здобувачів вищої освіти, які захистили звіти у призначений строк					
	У тому числі:					
7.1.	Захистили на „ 5”					
7.2.	Захистили на „ 4”					
7.3.	Захистили на „ 3”					
7.4.	Захистили на „ 2”					
8.	Кількість здобувачів вищої освіти, які не захистили звіти у визначений строк					
9.	Кількість здобувачів вищої освіти, які захистили звіти на базах практики					
10.	Кількість доповідей на науково – практичну конференцію, підготовлених здобувачами вищої освіти під час практики					
11.	Кількість екскурсій, що проведено із здобувачами вищої освіти по профілю підготовки					
12.	Кількість посвідчень про присвоєння робочих професій, що отримали здобувачі вищої освіти під час практики					
13.	Кількість здобувачів вищої освіти, які підібрали теми дипломних проектів під час виробничої					

